

Finns det platser i din kommun där det sker mycket brott och ordningsstörningar? Eller som upplevs som otrygga av boende eller besökare?

TRYGGA PLATSER

» Genom projektet har vi också lockat till oss personer som inte tidigare varit med i samverkan. Vi håller på att bygga en organisation för den här typen av frågor som vi kommer ha stor nytta av även efter projektets slut.

*Filip Mauritzson,
Säkerhetssamordnare,
Avesta kommun*

Trygga Platser

Under de senaste åren har samhället genomgått stora förändringar som inneburit att säkerhet och trygghet har kommit att bli några av de viktigaste frågorna. I varje kommun finns vissa platser där skadegörelse, olaga affischering, klotter, nedskräpning och ovårdade fastighetsbestånd bidrar till att våra offentliga platser upplevs som mindre attraktiva och trygga. Här behövs platssamverkan!

Fördelarna med platssamverkan

Syftet med platssamverkan är att skapa säkra, trygga och attraktiva offentliga miljöer. Det handlar om att kommun, fastighetsägare, näringsliv och andra aktörer kring platsen går samman i en fristående, icke vinstdrivande samverkansorganisation. Tillsammans tas ett gemensamt ansvar för ett avgränsat område som har problem med brott och otrygghet.

Nyckeln är att arbeta tillsammans. Kommersiella och icke-kommersiella verksamheter, offentlig och privat sektor, alla enas kring en gemensam problembild, målbild och åtgärder.

Viktiga framgångsfaktorer för att göra en plats säker, trygg och attraktiv är att det finns en mix av funktioner, ett varierat utbud och ett flöde av människor. Ett brett och varierat utbud av bostäder, kontor, handel, kultur, restauranger, caféer, samhällsservice, grönytor och offentliga mötesplatser gör platser attraktiva och levande. En plats som sjuder av liv, upplevs som trygg och gör att man gärna besöker den.

FAKTA

Under 2019 tillsattes en särskild utredare med uppdrag att föreslå hur ett lagstadgat kommunalt ansvar för brottsförebyggande arbete kan utformas. I juni 2021 överlämnade utredarna sitt förslag till regeringen.

Utredningen, som går under namnet "Kommuner mot brott" (SOU 2021:49), lyfter att situationen i landets 290 kommuner skiljer sig åt både vad gäller brottsproblem, förutsättningar och behov. Förslaget är att kommuner får ett lagstadgat ansvar för att samordna det brottsförebyggande arbetet och innehåller viktiga komponenter för att utveckla ett brottsförebyggande arbete utifrån den lokala lägesbilden. Förslaget föreslås träda i kraft i juli 2023. För att möta kommunernas framtida behov och krav för att samverka och samordna, såväl brottsförebyggande som trygghetsskapande arbete har samverkansmodellen Trygga Platser utvecklats.

Målet med Trygga platser

Syftet med Trygga Platser är att stärka kommunens brottsförebyggande arbete. Det görs genom att höja kunskapsnivån inom situationell brottsprevention, samt genom att utveckla samverkan mellan offentliga och privata aktörer.

Det övergripande målet är att öka säkerheten, tryggheten och attraktiviteten. Det uppnås genom modellens analyser, handlingsplan och åtgärder.

En samverkansmodell som fungerar

Stiftelsen Tryggare Sverige (TS) och Svenska Stads kärnor (SSK) har tillsammans med länsstyrelserna i Västmanland och Dalarna, har inom ramen för ett Vinnovaprojekt (år 2020-2022) tagit fram modellen Trygga Platser för att starta och driva platsamverkan för säkra, trygga och attraktiva platser.

Modellen bygger på att man skapar en samverkansorganisation med privata och offentliga aktörer som genomför ett förändringsarbete på ett antal platser som har utmaningar när det gäller frågor som rör säkerhet och trygghet.

Modellen är baserad på aktuell forskning och beprövade erfarenheter och är utformad

så att platsens offentliga och privata aktörer inkluderas i varje steg. Delaktigheten i arbetet kan anpassas till den aktuella lägesbilden och platsens förutsättningar.

Erfarenheten från pilotkommunerna visar bland annat på förbättrad lokal samverkan och kortade kommunikationsvägar mellan olika kommunala förvaltningar, fastighetsägare och näringsliv. Flera kommuner har också bildat nya och ändamålsenliga samverkansorganisationer. Pilotkommunerna känner stolthet över de platser man arbetat med och kanske det viktigaste av allt - samtliga är eniga om att modellen fungerar och leder till konkreta resultat!

» **Genom projektet har vi fått en ny arbetsgrupp "Trygga Sala" som arbetar med frågor och åtgärder riktat mot fysisk miljö och ligger under brottsförebyggande rådet i Sala.**

*Peter von Walden,
Säkerhetssamordnare,
Sala kommun*

Så här fungerar modellerna i praktiken

För att bättre möta lokala behov och förutsättningar finns två varianter av Trygga Platser. Den ena är en instegsmodell till Trygga Platser som löper över 12 månader. Den andra varianten är en fullskalig modell som löper över 24 månader och innehåller en total trygghets- och samverkansanalys samt uppföljning av insatserna.

MODELL 1 - Trygga platser - fullskalemodell

Projektid - 24 månader

Introduktion av modellen

Digitalt möte

Informationsmöte för samverkansaktörer i syfte att informera om modellen, erfarenheter från tidigare arbete, definiering av området och identifiering av nyckelaktörer.

Modul 1 - Trygghetsanalys, åtgärdsplan, utbildning

Workshop, platsvandring

Inledningsvis genomförs en trygghetsanalys för att kartlägga situationen och utmaningarna i det aktuella området. Utifrån trygghetsanalysen utarbetas i samverkan en åtgärdsplan för området. Åtgärdsplanen presenteras för de lokala aktörerna, diskuteras och kompletteras. Åtgärdsplanen omfattar såväl kortsiktiga operativa som långsiktiga och strategiska åtgärder. En projektledarutbildning genomförs.

Modul 2 - Samverkan, åtgärdsplan, genomförande och uppföljning

Workshop, platsvandring

Syftet är att bygga en samverkansorganisation och arbeta med åtgärdsplanen. En styrgrupp formeras och får relevant utbildning. Där det är möjligt bygger styrgruppen på det lokala brottsförebyggande rådet (Brå) som utvecklas. Arbetsgrupper skapas för att arbeta med de konkreta platserna. Näringsliv, fastighetsägare och kommunens förvaltningar involveras genom kontinuerlig coaching.

Modul 3 - Platsutveckling samt genomförda praktiska åtgärder

I modul 3 får arbetsgrupperna genomföra åtgärder för att förändra de platser som arbetet omfattar. Utöver att förändra platserna syftar detta till att öva upp aktörernas förmåga att samarbeta och samfinansiera insatser av trygghetskapande åtgärder. Åtgärdsplanen uppdateras kontinuerligt. Styrgrupp och projektledare får möjlighet att delta i utbildningar för platssamverkan.

Modul 4 - Resultat och uppföljning

Workshop, platsvandring

Uppföljningen syftar till att utvärdera insatserna genom att mäta de förändringar som har skett på platserna. Modulen omfattar granskning av åtgärdsplan, intervjuer med styrgruppen och en trygghetsbesiktning av den fysiska miljön. I samband med att resultatet presenteras för styrgruppen genomförs en avslutande platsvandring, för att diskutera de förändringar som skett och hur arbetet ska fortsätta efter projektets slut. Workshop och utvärdering med styrgruppen.

Förväntade resultat

- En framtagen trygghetsanalys för ett avgränsat geografiskt område.
- En åtgärdsplan för ökad säkerhet, trygghet och attraktivitet i området har utvecklats och uppdaterats av de lokala aktörerna. 50 procent av insatserna kommer att vara påbörjade eller genomförda.
- En samverkansorganisation för "säkert och tryggt" finns på plats.
- Fastighetsägare, näringsliv, polis och relevanta avdelningar i kommunen, samverkar i genomförande av trygghetskapande insatser.
- Samverkansorganisationen har fått bättre kunskap om situationell brottsprevention.
- Minst 25 procent av faktorerna i trygghetsanalysen har fått en förbättrad färgkod samt användarnas upplevelse av platsen har förbättrats.

» **Genom projektet har jag fått mycket bra kontakt med kommunens förvaltningar som underlättar min planering av insatserna och gör att dessa går snabbare att genomföra.**

Lasse Westin, Centrumutvecklare,
Centrala Stadsrum, Falun

MODELL 2 - Insteigsmodell Trygga platser

Projektid - 12 månader

Introduktion av modellen

Digitalt möte

Informationsmöte för samverkansaktörer i syfte att informera om modellen, erfarenheter från tidigare arbete, definiering av området och identifiering av nyckelaktörer.

Modul 1 - Trygghetsanalys

Workshop

I ett första steg tas en trygghetsanalys fram med tillhörande åtgärdsplan. Trygghetsanalysen är en faktabaserad nulägesbild som analyserar brottsligheten och otryggheten i området. Utifrån analysen föreslås, på två av trygghetsanalysen identifierade platser, lämpliga åtgärder kopplade till brott och otrygghet för de lokala aktörerna att arbeta vidare med.

Modul 2 - Samverkansanalys, åtgärder

Workshop, platsvandring

Här analyseras samverkan med processtöd för att forma en anpassad samverkansgrupp utifrån det lokala brottsförebyggande rådet (Brå). Genomförande av konkreta åtgärder på två platser. Coachande stöd under arbetet.

Modul 3 - Uppföljning

Digitalt möte

Uppföljning av genomförda samverkansåtgärder och planering av den fortsatta trygghetsskapande processen i området.

Förväntade resultat

- En framtagen trygghetsanalys för ett avgränsat geografiskt område.
- En framtagen åtgärdsplan med konkreta åtgärder på två platser.
- Formen och organisationen för samverkan är identifierad.
- Förslag på fortsatt arbete och gemensamma åtgärder för platsutveckling.

Intresserad av att veta mer om Trygga platser?

Välkommen att kontakta:

Magnus Lindgren

generalsekreterare
Stiftelsen Tryggare Sverige
08-29 20 00
magnus.lindgren@tryggaresverige.org

Inger Alfredsson

nationell samordnare Svenska Stads-kärnor
073-846 0983
inger.alfredsson@svenskastadskarnor.se

Sanela Cerimagic

regional samordnare för brottsförebyggande arbete,
Länsstyrelsen i Västmanlands län
010-2249236
sanela.cerimagic@lansstyrelsen.se

Tor Lundberg

regional samordnare för brottsförebyggande arbete
för samhällsskydd, Länsstyrelsen i Dalarnas län
010-225 04 35
tor.lundberg@lansstyrelsen.se

tryggaplatser.se

 TRYGGARE SVERIGE

SVENSKA
STADSKÄRNOR
för levande orter och livfulla städer

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Länsstyrelsen
Västmanlands län